

Het eind- en schoolexamen:

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het examenprogramma voor de Moderne Vreemde Talen (MVT) bestaat uit a) oriëntatie op leren en werken, b) basisvaardigheden, c) leervaardigheden in de MVT, d) leesvaardigheid, e) luister- en kijkvaardigheid, f) gespreksvaardigheid, g) schrijfvaardigheid, h) kennis van land en samenleving, i) verwerken, verwerven en verstrekken van informatie en j) vaardigheden in samenhang.

Het CE heeft betrekking op leervaardigheden in de MVT, leesvaardigheid, kennis van land en samenleving en vaardigheden in samenhang. Het SE voor het vak Duits heeft betrekking op alle onderdelen (a t/m j) en ziet er als volgt uit:

PTA	VMBO	
LEERWEG:	theoretische leerweg	EXAMENJAAR: 2026
VAK:	Duits (DU - 63)	

CODE	PERIODE	EXAMENDOMEINEN	INHOUD	VORM S/M/P/H*	HERKANSING	WEGING %
DU1	1	K3, K5	Kijk- en luistervaardigheid	S/P	Ja	20
DU2	1	K2, K3, K6	Spreekvaardigheid	M/P	Ja	20
DU3	1	K1, K7	Schrijfvaardigheid	S/P	Ja	20
DU4	1	K2, K3, V4	Literatuur	S/M/P	Ja	20
DU5	1	K1, K4, V1, V3	Leesvaardigheid	S/M/P	Ja	20

Noot. Programma van Toetsing en Afsluiting Buurtcollege Peel en Maas voor examenleerlichting 2026.

De examenstof:

Aan het einde van de bovenbouw wordt verwacht dat je een bepaald taalniveau hebt bereikt. Bij dit niveau horen specifieke eisen. In de onderstaande tabel zie je per vaardigheid welk niveau je aan het einde van de bovenbouw zou moeten behalen en wat je daarbij moet kennen en kunnen:

Vaardigheid	Eindniveau ERK	Wat je moet kennen en/of kunnen:
Leesvaardigheid	B1	<ul style="list-style-type: none"> • aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte • de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven • de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven • gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken • verbanden tussen delen van een tekst aangeven • je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij • het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen • conclusies trekken met betrekking tot het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek • kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taalgebied of daarmee in directe relatie staan.
Kijk- en luistervaardigheid	A2/B1	<ul style="list-style-type: none"> • het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk-, en spreek-en gespreksdoelen • de bevordering van het eigen taalleerproces • het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis • kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen • aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte • de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven • de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven • anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek.
Gespreksvaardigheid	A2	<ul style="list-style-type: none"> • adequaat reageren in veel voorkomende sociale contacten, zoals begroeten • informatie geven en vragen – naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven • uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens • een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. • basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren • het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk-, en spreek-en gespreksdoelen • de bevordering van het eigen taalleerproces • het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis • kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen
Schrijfvaardigheid	A2	<ul style="list-style-type: none"> • (persoonlijke) gegevens verstrekken • een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen • een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen • op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. • kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij.

Noot. Deze tabel is gebaseerd op College voor Toetsen en Examens. (2025). *Examenprogramma Duits vmbo 2025.* en Stichting Leerplan Ontwikkeling [SLO]. (2021). *Niveaus havo/vwo En Du Fa Sp.* SLO. <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/mvt/erk/leraar-vo/niveaus-vo/niveaus-vmbo-du-fa-sp/>

Wat moet ik doen voor mijn schoolexamen Duits?

PTA-onderdeel	Wat je moet kennen en/of kunnen	Hoe wordt dit getoetst?	Hoe kun je je voorbereiden?	Minimale voorwaarde om SE te maken
kijk- en luistervaardigheid	<ul style="list-style-type: none"> het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk-, en spreek-en gespreksdoelen de bevordering van het eigen taalleerproces het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. 	Goethe Luistertoets niveau A2/B1	<ul style="list-style-type: none"> luisteren naar het nieuws (zie website); meerdere Video-Thema's bekijken en bijbehorende opdrachten maken (zie website); oefentoetsen maken (zie website). 	Je hebt minimaal 3 oefentoetsen op niveau A2 gemaakt en ingeleverd en 2 oefentoetsen op niveau B1. Uit de gemaakte oefentoetsen moet blijken dat een voldoende resultaat voor het SE luistervaardigheid haalbaar is.
spreekvaardigheid	<ul style="list-style-type: none"> adequaat reageren in veel voorkomende sociale contacten, zoals begroeten informatie geven en vragen – naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk-, en spreek-en gespreksdoelen de bevordering van het eigen taalleerproces het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen 	Presentatie over een onderwerp naar keuze en vraaggesprek over deze presentatie (zie website voor opdracht).	<ul style="list-style-type: none"> Duitstalige artikelen lezen over onderwerp naar keuze; Duitstalige documentaires bekijken over onderwerp naar keuze; presentatie maken; oefenen met klasgenoten en/of vakcoach; overige oefenopdrachten maken op de website. 	Je hebt je presentatie bij de vakcoach ingeleverd en minimaal één keer geoefend met de vakcoach.
schrijfvaardigheid	<ul style="list-style-type: none"> (persoonlijke) gegevens verstrekken een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij. 	Schriftelijke toets. Je mag zelf kiezen waarover je getoetst wordt, namelijk: <ul style="list-style-type: none"> Informeel brief/mail Sollicitatiebrief met CV Informatieve brief/mail Goethe-methode niveau A2: informeel en formeel brief. 	Afhankelijk van jouw keuze (informeel brief/mail, sollicitatie, informatieve brief/mail of de Goethe-methode) maak je opdrachten (zie website).	Je hebt minimaal 3 opdrachten ingeleverd bij de vakcoach en de feedback op deze opdrachten verwerkt.

PTA-onderdeel	Wat je moet kennen en/of kunnen	Hoe wordt dit getoetst?	Hoe kun je je voorbereiden?	Minimale voorwaarde om SE te maken
literatuur	De kandidaat kan beargumenteerd verslag uitbrengen van zijn leeservaringen met literaire teksten.	Verslag, werkstuk, mondeling of schriftelijke toets over 3 gelezen werken.	Je mag zelf 3 Duitstalige werken uitkiezen OF deelnemen aan de lessen literatuur waarin we gezamenlijk drie werken behandelen.	Deelname aan de lessen literatuur OF overleg met en goedkeuring van de vakcoach over eigen Duitstalige werken naar keuze.
leesvaardigheid	<ul style="list-style-type: none"> • aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte • de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven • de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven • gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken • verbanden tussen delen van een tekst aangeven • je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij • het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen • conclusies trekken met betrekking tot het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek • kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taalgebied of daarmee in directe relatie staan. 	Toets en/of dossiervorming met mondeling over gelezen Cito-teksten.	Lees wekelijks Cito-teksten en/of andere Duitstalige artikelen (zie website) en kijk deze uitvoerig na om van je fouten te leren.	Je hebt 3 complete eindexamens gemaakt, waarbij je bij iedere tekst steeds de antwoorden hebt onderstreept in de tekst. Daarnaast heb je bij de gemaakte examens een foutenanalyse gemaakt.

Visueel

Onderstaande route zou je kunnen gebruiken voor je eigen planning. Voel je echter vrij om met bepaalde onderdelen te schuiven en jouw keuzes met de vakcoach en coach te bespreken.

Let op: in het onderstaande overzicht is het mogelijk om de onderdelen leesvaardigheid, luistervaardigheid en spreekvaardigheid op een zelfgekozen moment af te ronden. De SE-onderdelen literatuur en schrijfvaardigheid worden op een vast moment getoetst.

